

2023-06-23 Nr. NV-1546

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-883 TAIS-23-8268(2)	DĖL PACIENTŲ TEISIŲ IR ŽALOS SVEIKATAI ATLYGINIMO ĮSTATYMO NR. I-1562 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, MEDICINOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-1555 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, ODONTOLOGIJOS PRAKTIKOS IR BURNOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-1246 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, SLAUGOS PRAKTIKOS IR AKUŠERIJOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. IX-413 11 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. XIII-3222 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
	Rengėjas <i>Sveikatos apsaugos ministerija</i>	Svarstyta <i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Norėdami įvesti datą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.</i>	Siūloma <i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Pateikimo Seimui terminas 2023-07-05			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narė *J. Sejonienė A.* siūlo suteikti papildomą teisinę apsaugą sveikatos priežiūros specialistams, kurie savo darbo aplinkoje susiduria su nederamu ir nepagarbiu pacientų: Pacientų įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad gali būti atsisakoma teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas arba jų teikimas gali būti nutraukiamas, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba, jei:

- pacientas pažeidžia savo pareigas, sukeldamas grėsmę ne tik savo ar kitų pacientų, bet ir asmens sveikatos priežiūros specialisto sveikatai ar gyvybei,
- taip pat jei pacientas nederamu ir nepagarbiu elgesiu žemina asmens sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą.

Praktikos įstatymų projektai siūloma nustatyti, kad specialistas turi teisę atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas arba nutraukti šių paslaugų teikimą, jei paslaugų teikimas gali sukelti realų pavojų ne tik paciento, asmens sveikatos priežiūros specialisto gyvybei, bet ir sveikatai, taip pat minėtais Pacientų įstatyme nustatytais atvejais.

Pagal dabar galiojantį teisinį reglamentavimą, asmens sveikatos priežiūros specialistas turi teisę atsisakyti teikti/nutraukti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą tik tuo atveju, jei paciento elgesys kelia pavojų šio sveikatos priežiūros specialisto gyvybei (išskyrus Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymą, kurio 11 ir 12 straipsniai įtvirtina galimybę atsisakyti teikti paslaugas pacientui, jei darbo sąlygos kelia grėsmę tiek sveikatos priežiūros specialisto gyvybei, tiek sveikatai), o galimybė specialistui atsisakyti teikti/nutraukti paslaugų teikimą, jei pacientas nederamu ir nepagarbiu elgesiu žemina sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą nėra įtvirtinta.

Higienos instituto statistiniais duomenimis 2019 metais medikai pranešė apie 48 smurto prieš juos atvejus, 2020 metais – apie 43, 2021 metais – apie 60 atvejų.

Tyrimų metu nustatyta, kad sveikatos priežiūros specialistams rizika patirti smurtą darbo vietoje yra 16 kartų didesnė negu kitiems darbuotojams, teikiantiems paslaugas.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje **siūloma pritarti įstatymų projektams** ir pasiūlyti Seimui juos tobulinti atsižvelgiant į pateiktas pastabas bei pasiūlymus:

- Pacientų įstatymo projekte vietoj atsisakymo teikti sveikatos priežiūros paslaugas, kai pacientas

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

nederamu ir nepagarbiu elgesiu žemina asmens sveikatos priežiūros specialisto garbę ir orumą, numatyti atsisakymą teikti sveikatos priežiūros paslaugas šiais atvejais:

- *jei paciento veiksmai kelia grėsmę* jo, sveikatos priežiūros specialisto, kito teikiant sveikatos priežiūros paslaugą dalyvaujančio sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei;
- *kai pacientas pažeidžia savo pareigas* ir tai trukdo ne tik kitiems pacientams, bet ir jam pačiam teikti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas;
- *kai teikiama būtinoji medicinos pagalba, nepradėti teikti* sveikatos priežiūros paslaugos arba **sustabdyti jos teikimą** galima, tik tuo atveju, *jei pacientas savo veiksmais kelia grėsmę* sveikatos priežiūros specialisto, kito teikiant sveikatos priežiūros paslaugą dalyvaujančio sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir (ar) kitų pacientų sveikatai ar gyvybei ir *tik jei yra išnaudotos visos galimybės pašalinti šią grėsmę arba tokių galimybių nėra*. Pašalinus šią grėsmę arba jai išnykus, būtinoji medicinos pagalba turi būti pradėta teikti arba tęsiama nedelsiant
- Praktikos įstatymų projektuose siūloma nustatyti analogišką *išimtį dėl būtiniosios medicinos pagalbos teikimo* esant grėsmei sveikatos priežiūros specialisto sveikatai ar gyvybei.
- Atsisakyti siūlomos nuostatos, kad numatytą asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo nutraukimo arba atsisakymo jas teikti tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Valstybine akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba, Lietuvos bioetikos komitetu, Lietuvos pacientų forumu, Lietuvos pacientų organizacijų atstovų taryba, Lietuvos gydytojų sąjunga, Lietuvos gydytojų vadovų sąjunga, Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacija, Jaunųjų gydytojų asociacija, Lietuvos ligoninių asociacija, Lietuvos rajonų ligoninių asociacija ir Odontologų rūmais. Projektas patikslintas atsižvelgiant į gautas pastabas.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aurelija Urbonienė

Socialinės politikos grupė, patarėja